

Familiefest: En sjov måde at bruge kryds-og-tværs på. Her bliver der løst opgaver til en nonfirmationsfest. Dækkeservietterne er laminerede opgaver i A3-format.

Den festlige anledning

KUN FANTASIEN sætter grænser for, hvad man kan bruge hjemmelavede kryds-og-tværs-opgaver til. Jeg håber med denne bog at kunne give inspiration til fantasien.

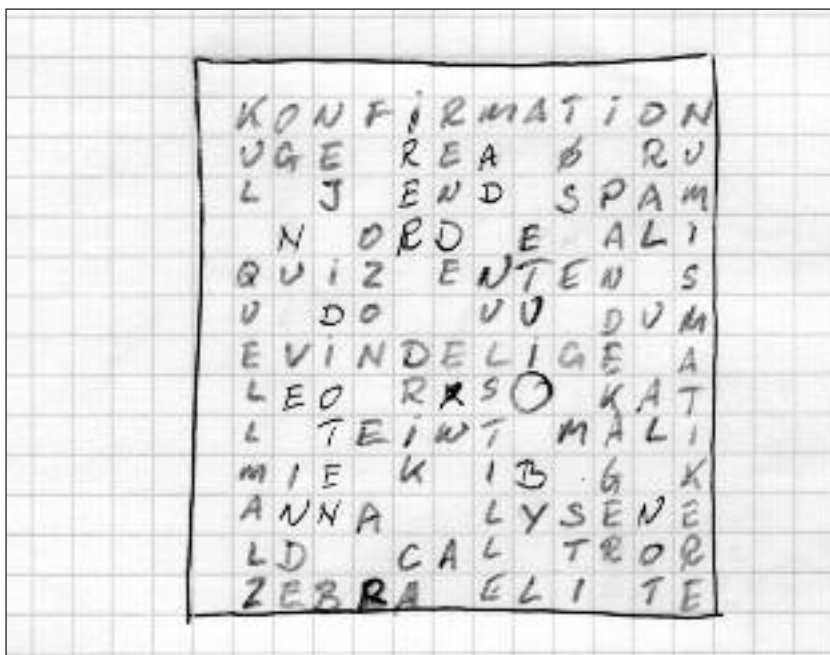
Her er et helt konkret eksempel:

I 2012 fyldte min niece Lea fjorten år. Hun havde bestemt sig for, at hun ikke ville konfirmeres. I stedet blev der holdt en nonfirmationsfest. Og i den anledning besluttede jeg mig for at lave en specialdesig-net kryds-og-tværs-opgave til hende.

Efter at have afklaret med forældrene, at de også syntes, det var en sjov ide, kunne jeg gå i gang. Og den metode, jeg brugte, kan uden videre bruges af andre – til lignende arrangementer eller til andre typer af familiefester.

Hele ideen gik ud på, at den færdige opgave skulle bruges som dækkeservietter ved festen. Det er sjovt, anderledes – og kan blive meget personligt.

FØRSTE FASE handler om at få konstrueret selve opgaven/løsningen. Her kan det være en god ide at finde et eller flere af det, jeg kalder *bærende ord*. I det konkrete tilfælde valgte jeg bl.a. ordet *konfirmation*, som med et enkelt bogstavs udskiftning kan blive til *nonfirmation*. Og så kunne jeg ikke modstå fristelsen til at benytte hendes

Konfirmation/nonfirmation: Der var inviteret til familiefest i anledning af min nieces 14 års fødselsdag. Og det blev fejret som en nonfirmationsfest. Jeg var lige gået i gang med arbejdet med denne bog – og det var derfor naturligt at lade det ”gå ud over” hende.

Så jeg konstruerede en kryds-og-tværsopgave, der blev brugt som bordpynt og dækkeserviet til festen. Her er løsningen på opgaven. Lea bærer det meget specielle navn Quellmalz – og jeg kunne ikke modstå fristelsen til at bruge det i opgaven. Det sker ikke ret tit, at man kan slippe afsted med at bruge både Q og Z i samme ord i en opgave.

Opgaven blev lavet i to varianter. Første ord kunne være enten konfirmation eller nonfirmation – og første lodrette ord var så enten kul eller nul.

efternavn *Quellmalz*. Der er ikke mange ord i det danske sprog, hvor bogstaver Q og Z indgår – og her er de begge to!

Jeg kunne formentlig have fundet endnu flere ord, der passede specielt til lejligheden, men bortset fra ordet *pandekager* valgte jeg en relativt nem udvej.

Til gengæld besøgte jeg hendes Facebook-side, hvor jeg fandt nogle billeder af hende, som kunne bruges i opgaven.

Jeg holder meget af, at der i en kryds-og-tværs-opgave er nogle felter, som ikke decideret indgår i løsningen. Det giver nemlig mulighed for at indsætte en tegning eller et fotografi – og på den måde give opgaven et spændende og appetitligt præg.

Dækkeservietter: Opgaverne er printet ud i A3-format og bliver nu lamineret. Det er et perfekt format at anvende som dækkeservietter. Husk tuschpenne af typen ”permanent” ved borddækningen. Ellers kan man ikke skrive på lamineringen.

	Ingen-ting	Plus	Afslag	Fran-krig	Øbo	Løbe	Fro-kost	Østrig	Pige	Romer-tal	Mundt-lic	Sam-lere
Begi-venhed												
Peri-ode				Svensk udsalg				Born-holm		Grov Dessert		
Liter		Joule p.t.		Biord Luftart				...mail Hylster				
		Norge Efter-navn		Sætning Narren			Vokal Slette		Navn Vokal			
Tegn og gæt					Binde-ord						Sverige Vokal	
Vokal		Det samme Smerte			Øl	2 ens Vokal			Stupid Gram			
Gen-tagne											Østrig Det hele	
				Anbe-falet Vokal		Sverige Norge		 Meter				
Liter		Lød Ikke ude						Land Haslev				
	Pige-navn			Kelvin Østrig		Dreng- navn			Gram Vej		Konso- nant Fure	
Pige- navn					Cirka	Pråse- navn Vokal						
Fond			Konso- nant	Kalorie Anbe- falet				Gætter 50				
						Dreng- navn				Drik		

www.flemmingsarensen.dk

Opgaven: Sådan kom opgaven til at se ud. Et godt eksempel på, at det nogle gange kan være en rigtig god ide at lade være med at udfylde alle felter, når man konstruerer opgaven. Her er der gjort plads til tre felter, der ikke skal være bogstaver i – så der kunne blive plads til billeder af nonfirmanden.

Som det kan ses her til venstre, er der tre af den slags felter i denne opgave.

ANDEN FASE handler om at omsætte løsningen til en egentlig opgave, som andre kan løse. Det kan gøres med tusch og lineal, det kan gøres på computeren – eller det kan gøres som en kombination. I dag laver jeg alle mine opgaver på computer, men det har jeg ikke altid gjort.

Jeg starter med at lave ”gitteret” – som i dette tilfælde består af 15 vandrette og 14 lodrette streger. Min erfaring siger mig, at det er en rigtig god ide at lave felterne relativt store. Her har jeg lavet opgaven, så der er 2 centimeter mellem stregerne.

Og så er det ellers et spørgsmål om at finde på, hvad der skal stå i de felter, hvor der skal stå noget. Det skal helst være let uden at blive for let. På den ene side skal der være nogle ”indgange”, som er entydige, så folk rent faktisk kan få hul på opgaven – på den anden side må der også godt være noget, som man kan tænke lidt over.

Yderst til højre skriver jeg f.eks. *samlere* – det tager et stykke tid, før man finder frem til ordet *numismatikere*. Havde jeg i stedet brugt kodeordet *møntsamlere*, havde det været for entydigt.

Et sted i opgaven står ordet *by*. Her vælger jeg at skrive *Haslev* som kodeord for at tilpasse opgaven – Lea og familie bor i Haslev.

Til tekstfelterne har jeg valgt at bruge skriften Helvetica i en smal udgave. Den er nem at læse, der kan være plads til relativt mange tegn i de ekstremt korte linjer, man har at gøre godt med – og dermed er den utroligt velegnet til formålet.

Ud over de tre små billeder af nonfirmanden fandt jeg plads til tre andre illustrationer, nemlig en kat, en løve og en zebra. Dem kunne jeg formentlig nemt have fundet på nettet – også uden at få problemer i forhold til ophavsret – men jeg har fundet dem i en Clip Art-samling,

Før og efter: Til venstre er der dækket op til familiefest – med kniv, gaffel og tuschpen. Til højre er festen slut – de fleste gæster klarede opgaven uden større problemer.

jeg investerede i for snart mange år siden. Den rummer ikke mindre end 525.000 illustrationer og har et meget overskueligt søgesystem, så det er nemt at finde, hvad man skal bruge.

Når jeg er færdig med opgaven, gemmer jeg den som en pdf-fil. Det er et genialt format, som betyder, at man f.eks. kan sende sin opgave til andre – og være sikker på, at den på deres skærm ser ud fuldstændig som på ens egen.

Min erfaring fortæller mig, at det kan være en rigtig god ide på dette stadie at printe et eksemplar af den færdige opgave ud – og løse den. For at være sikker på, at man faktisk har fået alting med.

Løs opgaven selv

Selv om man har prøvet det mange gange, kan det somme tider være svært at holde styr på, hvor langt man er nået, når man skal omsætte sin løsning til en færdig kryds-og-tværs-opgave.

Derfor er det en rigtig god ide at lave en kopi af den færdige opgave – og selv løse den. På den måde bliver man klar over, om alle felter skal bruges, og om der eventuelt har indsneget sig nogle små fejl, der skal rettes, inden opgaven mangfoldiggøres.

Det kan nemlig af og til være svært at overskue helheden, når man skal omsætte løsningen fra det ternede papir til den færdige opgave. Der kan nemt smutte et enkelt felt undervejs – og det er dumt at lave en opgave med fejl i!

TREDJE FASE består i at gøre den nu færdige opgave klar til brug. Efter at jeg har konstateret, at opgaven er i orden, og der ikke er umotiverede blanke felter, printer jeg den ud på min printer i det antal eksemplarer, der skal bruges til festen.

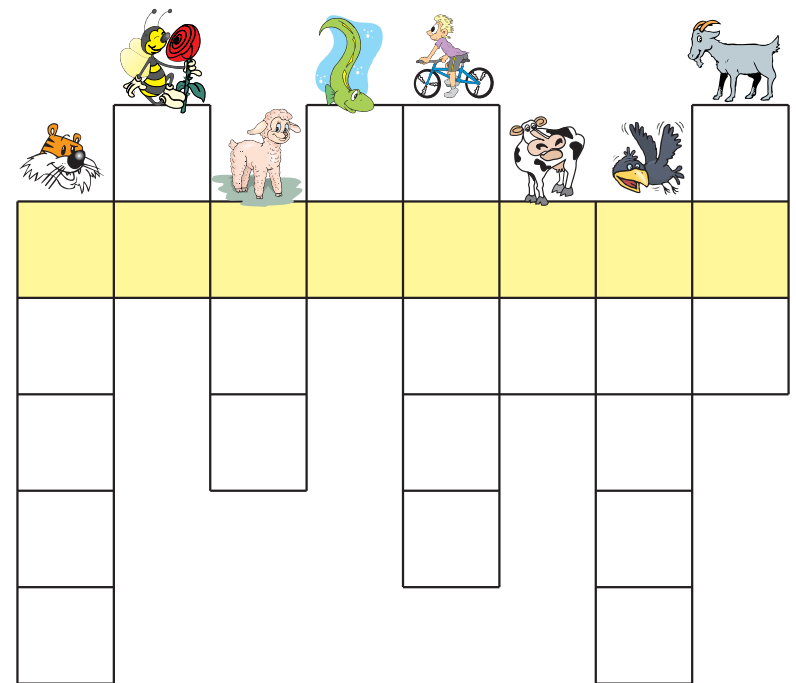
Den printer, jeg har, er en almindelig A4-printer. Så jeg printer først selve opgaven og bagefter printer jeg samme antal eksemplarer af en side med et billede af nonfirmanden og med overskriften *Lea-kryds*.

Dem sætter jeg sammen, så godt det nu kan lade sig gøre, i nogle A3-lamineringslommer. Og så er det bare et spørgsmål om at få tændt for lamineringsmaskinen og få alle lommerne kørt igennem.

Så er opgaverne klar. Lige til at pynte på bordet til festen som nogle meget personlige dækkeservietter.

Har man ikke selv en lamineringsmaskine, kan de købes relativt billigt – eller man kan købe sig til tjenesten mange steder. Alt i alt er det ikke nogen dyr fornøjelse at lave dækkeservietter på denne måde – men det kan selvfølgelig tage noget tid.

Det kan tage op til en dags arbejde at få det hele gjort færdig. Til gengæld ender man med noget unikt, der ikke kan købes for penge!

Tillykke-kort: Kortet til nonfirmanden skulle selvfølgelig matche dækkeservietterne. Enklere end det her fås det ikke.